

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भगीगु कला व संस्कृति

पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका



नेपाल संवत् १९३९ चौलाथ्व/२०७६ वैशाख १५ / 2019 April/ ल्या:१२, दाँ:१



‘भूकम्प इञ्जिनियरिङ्ग व विपद लिपायागु पुनःनिर्माण योजना’ या अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनया उलेज्या

; DkfbSlo

जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ खारेज याय् मः

सामुदायिक विद्यालय दुने (ब्वनेकुथिइ) खाली (रिक्त) जूगु दरबन्दीखय् करार शिक्षक नियुक्ति यादःगु अधिकार संघ सरकारं स्थानीय सरकारके लाक काय्गु स्वयो च्वंगु दः । हस्तक्षेप याड च्वंगु दः । नेपः या संविधान या अखः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयं नकतिनी फुक्क जिल्ला विकास तथा समन्वय इकाइया नामय् ब्वनेकुथि दुने खाली जूपुं शिक्षकत दुथ्याकी (पूर्तियः) दक निर्देशन यात । संविधानकाथं मा.वि. तगिंतकया फुक्क अधिकार स्थानीय तहता वगु शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयया उगु निर्देशन (उजं) संविधान व स्थानीय सकार सञ्चालन ऐन २०७४ या तप्यंक विरोध खः । अखः खः । थुगु खाँ ज्याया स्थानीय तहतय्सं तस्कं विरोध याड च्वंगु दः ।

नेपःया संविधानया धारा ३०४ खय् संविधान नपां मिलेमजगु, ल्वाइगु कानुन थ्व संविधान काथंया संघीय संसदया न्हापांगु अधिवेशन च्वंगु न्हिल्यां दाच्छिलिपा स्वतः खारेज जुइगु ब्यवस्था दः । अथेहे स्थानीय सकार सञ्चालन ऐन, २०७४ या दफा ११(ज) खय् आधारभूत व मा.वि. तगिं तकया शिक्षा सम्बन्धीया अधिकारया स्पष्ट ब्यवस्था याड तःगु दः ।

संविधाननपां मिलेमजगुलिं, शिक्षा ऐन २०२८ स्वतः बदर जुय धुंकुगु खः । खारेज जुयधुंकुगु कानूनता बः कायो यागु मन्त्रालयया सचिवस्तरीय निर्णय कार्यान्वयन जुय फैमखु, अले जुयनं मज्यू । मा.वि. तगिं तकया फुक्क जिम्मेवारी स्थानीय तहयाय्गु हे जूगुलिं स्थानीय पाठ्यक्रम दय्केगु, शिक्षकपिन्ता तालिम बिय्गु, शिक्षक करारे तय्गु, दरबन्दी मिलेयाय्गु थजगु ज्या नपां शैक्षिक स्तर थाकाय्गु फुक्क ज्या स्थानीय तहं हे याइगु खः । विद्यालय जक स्थानीय तहयाय्गु अले शिक्षक करारे तय्गु ज्या संघ सरकारयाय्गु जक थुइकेगु खः सा दुबिधाय् लाई । शैक्षिक गुणस्तर थाकाय्गु लाँपुइ यक्व पंगः वइ ।

अपलं स्थानीय तहं संविधानं ब्यूगु अधिकार छ्यल शिक्षा ऐन दय्क लागु याय् धुंकुगु दः । संविधानयाता न्ह्यूो जिल्ला समन्वय एकाई दय्क केन्द्रं हे फुक्क अधिकार ल्यंक तय्तांगु तस्सिकं घच्यापुगु खाँ ख । आपत्तिजनक खाँ खः । सरकारं ७७ गू जिल्लाया विकास तथा समन्वय इकाइ तुरन्त खारेज याड संविधानकाथं स्थानीय तहता ज्या सानेगु वातावरण दयक बियमः । अधिकार फुक्क केन्द्रं हे तयोतय्गु खःसा संघीयताया छुं हे अर्थ दैमखु । थ्व विषय संघ सरकारं मथां सोचे याय् मः । गुलि लिपालाई उलिहे काथं मछिनी । संघीयता कमजोर जुइ ।

(नाटक) प्याखंया आजु

प्याखं (नाटक) विद्याया ष्णू खँल्लाबँल्ला

क्रिश्चिना

साहित्यदुने थी थी आजु दःथें प्याखं (नाटक) दुने नं थी थी पाःगु आजु दैगुलि आश्चर्य चाय्म्वः । श्व स्वाभाविक खः । पुलांगु प्राचीन भारते जुजुपुं, द्योभक्ति व रसया प्रचार याय्गु मू आजुतयो प्याखं च्वइ, क्यनि । गुकिं जनता तय्ता धर्मया नसा लगेयाक लठ्ठे याइ । दानेहे मफय्क अफिमंकःपुं थें क्वथली । तर प्याखं थजगु विधाखः गुकिं स्वकुमिपिन्ता स्याचुक, हाँयपुक व ध्वाथुइ खाँ काने फैं, काने दै । अले नुगुः खाँ ब्याक्क काने फैंगु विधा खः ।

खय् भाय् व नेवः भाय्या प्याखं नं ध्वाथुइगु भासं, अथेधाय्गु जनतां थुइगु काथं जनताया भासं जनतातय्गु समस्या ब्वयो प्याखं क्यनेगु याड वयो च्वंगु दः । अले समस्या क्यनेगुजक मखु समस्या न्हांकेता जनतातय्ता छुप्पा, छुधियाड, चेतनाया मता च्याक शिक्षित याय्गु आजु (नाटक) प्याखंनं तय्मः ।

विद्वानपिनिगु धापु काथं संस्कृत प्याखं (नाटक) पिदांगुया मूआजु धर्म प्रचारयाय्गु मतिं खः । संस्कृत साहित्य गुलि पुलांखः श्व संस्कृति प्याखंनं उलिहे पुलांगु खः । ऋग्वेदया इलय्निसें थुगु विषयले न्ह्यसः लिसः व खँल्लाबल्ला जूगुखः । उकिं भारतीय प्याखं पुलांगु खः धाय्गुलि सुनं न्ह्यस तयमःगु मरु ।

हिन्दी साहित्ये संस्कृत साहित्यया परम्परागत चिं (छाप) दः सां नं पश्चिमेली व आधुनिक साहित्यया चिं नं किड च्वंगु दः, उकिया प्रभाव लागू खाने दः । उकिं राजनैतिक व सामाजिक संघर्षया रड्ग किड च्वंगु दः । संघर्षया नाःफुतिं प्याक ब्यगुदः । पश्चिमेली साहित्ये अथे

धाय्गु युरोपेली भाय्या साहित्यखय् ग्रीस व रोमया प्याखंयाय्गु तहांगु प्रभाव लागू दः । ग्रीस व रोमया प्याखंया विषयदुनेनं धर्म व जुजुपिनिगु छापदःसां उगु प्याखनय् दुःखान्त (दुःख खय् क्वचाइगु) व सुखान्त (सुखले क्वचाइगु) मध्ये गुगुखः धाय्गुलिं महत्त्वपूर्ण भूमिका म्हेत च्वनि । लिपा वयो पश्चिमी प्याखंनं समाज दुनेया न्हिया न्हिथंया जीवनपद्धति व सर्वसाधारण जनताया जीवन पद्धतिया प्रतिनिधित्व याड हल । गुकिया प्रभाव हिन्दी,

खय्, व नेवः भाय्या प्याखनेनं लात । नाटक (प्याखं) छु खः ?

प्याखं साहित्यया तस्कं स्यल्लागु, बाँलागु, अपलं तःब्यागु (विशाल) साहित्यया कचा खः । जनताया दशवी न्यकेगु बाखंम्यें (श्रब्य), ब्वनेगु (पाठ्य) साहित्य स्वयो प्याखं दकले स्यल्लागु, व हाँयपुक नुगुःले ध्वाथुइक काने फैंगु माध्यम खः । लाँपु खः । म्यें, चिनाखँ, बाखं, च्वखँ, उपन्यास थी थी विधाखय् न्हिथाड तःगु खाँत मनय् वाय्क वा मतिं वाल कल्पना याड थुइके मालि, मिखालं हे स्वयो ध्वाथुइके दैमखु । अले प्याखंस्वयो, थःगु मिखां स्वयो अःपुक

सिइके फैं ध्वाथुइके फैं । नेपःदे थजगु सांस्कृतिकस्तर उलि हमज्यागु देशे, भीगु समाजे न्यनेगु व ब्वनेगु साहित्य स्वयो मिखालं स्वयो ध्वाथुइके दैगु प्याखं तस्कं लोकं हवा । य ताय्क । छाय्धःसा न्यनेगु स्वयो थमनं हे स्वयागु खाँ अपलं ध्वाथुइगु लिं खः ।

मिखालंस्वयगु साहित्य वा अभिनय स्वयगु विधाप्याखं (नाटक) खः । नाटक खाँवः 'नट' व 'नृत्य' धातु पाखं वगु खानेदः । 'नट' व 'नाटक' या अर्थ प्याखं ल्ह्यगु खः । 'नट' अर्थ प्याखं ल्ह्यगु वा (अभिनय) भाय्



यायुगु जुड । नेवःभासं नाटकता प्याखं व प्याखं ल्हुइपिन्ता प्याखंम्वः धाड । अथेहे पर्दा तयो मञ्च दय्क क्यनिगु पर्दावाल प्याखं व दबुली क्यनिगु प्याखंयाता 'खः प्याखं' पर्दावाल प्याखं धाड । खः धाय्गु दबु वा मञ्च खः । उकिं नेवः भासं खः प्याखं धाय्बले पर्दावाल प्याखं वा नाटक धाय्गु थुइके मः ।

बाखं व उपन्यासे अपलं ताः हाक बयान याड कांसांनं ध्वाथुइके थाकुगु खौं प्याखनय् चिच्याहाकलं भाय्याड (अभिनय याड) मथां ध्वाथुइक बी । बाखं व उपन्यासे बयान याम्हा पात्र व घटना मनं ध्वाथुइक, कल्पनायाड थुइके मालिसा प्याखने प्याखंम्वः तय्गु ल्हा भाय् (अभिनय) खँल्लाबँल्ला, तिसा, वस, समाः आदिपाखें जीवन्त अनुभवयाकी । प्याखं दुने थः तांके बिड । थयेयाड प्याखनं अःपुक ध्वाथुइक धात्थेगु जीवनथें च्वंक दबुली क्यने है । क्यड बी । स्वकमिपुं सकलें थःहे उम्हा पात्रथें च्वंक भेले पुनि । अले प्याखंया थःता मन्दःम्हा प्याखंम्वः नपां दुःखे ख्वइ, सुखे न्हयली । थःनं उकिया छगु अंशथें ताय्कि ।

अथेयां प्याखंनं न्यनेगु, ब्वनेगु व स्वय्गु याड स्वताजि दै । अले प्याखं गद्य व पद्यख्युं नं दै । थाना भीसं स्वय्गु (श्रब्य-दृश्य) प्याखंया विषयलय् खँल्लाबँल्ला याय् ।

प्याखं साहित्यया मेगु कचास्वयो तःब्या अले मेगु स्वयो पाःधःगुया अर्थ थुकिं मनूया जीवन व उकि दैगु तःगु कला (म्यें, संवाद, अभिनय) नपांया स्वापुखं खः । प्याखंने थी थी प्याखंम्वःत हब्वयो समाजया वर्ग व विचः याता प्रतिनिधित्व याक हब्वइ । जुजु-लानी, सामन्त (बुथु), सिपाही, साहुमहाजन, ज्यापु-ज्यामि, मास्टर, ब्वनामि, मचाखाचा, मिसा-मिजं भिंम्हा-मभिंम्हा ग्याम्हा (काँटर)-मग्याम्हा (वीर) थी थी प्याखंम्वःत हब्वयो जीवनया रङ्गी-चङ्गी पहःयाता प्याखंने कःघाड क्यनेगु याड । अथेहे दबु छाय्पिय्ता गनाया लु (दृश्य) क्यनेमःगु खः आनाया लूनपांज्वःलाकेता भ्वःपः, सिमा-स्वमा, पहाड, खुसी, छँ, दरबार दय्क च्वयो (चित्रकला) व वास्तुकलां छाय्पियो खः थें च्वंकेविड । अले म्यें व प्याखं ल्हुयो संगीत व नृत्यकला पिब्वइ । ख्वः व नं (पोशाक) ल्वयूक समाः याकिबले शिल्पकला व मूर्तिकलाया लिधंसा काड । उकिं

प्याखं दकले तः ब्यागु (व्यापक) विधा खः ।

प्याखने मःगु ब्वः (तत्त्वत)

बाखं व उपन्यासे थें प्याखने नं बाखंचु मदय्क मगा । अंग्रेजी भासं उकियाता 'प्लट' धाड । प्याखंया उद्देश्यकार्थें प्याखं छपु बाखंया लिधंसाय् च्वइ, क्यनी । मेगु कार्थें धाय्गु खःसा प्याखं 'लु' व घटना हाड तःगु छमः स्वमः खः । व प्याखं पतुं ग्वयो कलां सिधै । अथे धाय्गु चिच्याहांगु घटनां न्ह्यागु समस्या त ब्याब्यां वाड थागा मदयानी क्वचाड । व दुःखे वा सुखे क्वचाय्फः । थःगु आजु पू वांगु, त्याकगु व लय्तायो ल्वापुख्यापु छे तयो मिलेजूवांगु प्याखं सुखान्त खःसा आजु पु मवाड छे लागु, थः ब्रुगु, बायमःगु, सीयमःगु, स्यागु (हत्या) हिं क्वचाडगु प्याखं दुखान्त खः ।

गिसेली भाय्या काब्यया मर्मज्ञपिसं दुःखान्त नाटक तस्कं नुगलय् थिडगु मर्मस्पर्शी व ता ई तक ल्यड च्वनिगु स्थायी प्रभाव लाडगु जुगुलिं ग्रीसेली प्याखंत अप धाय्थें दुःखान्त खानेद । अमिसं दुःखान्त नाटक यःकगु खाने दः । एगामेनन, एन्टोगनी, राजाडिडिस थुकिया उदाहरण खः । अंग्रेजी साहित्यख्युं शेक्सपियरया म्याकबेथ, जुलियस सिजर, व रोमियो जुलियत, ह्याम्लेट दुःखान्त नाटक खः । बालकृष्ण समया अन्धबेग, मुटुको व्यथा, भीमसेनको अन्त्य, अमरसिंह, प्रेमपिण्ड अजगुहे दुःखान्त नाटकत खः । समालोचक हृदयचन्द्रसिंह प्रधानया धापु कार्थें लिपा संयोग वा मेलमिलाप जूसां अपलं -अप दुःख सहयायां मिखाग्वःले वा नुगःया ख्ववि गानेमलाकं सिधैगु नाटक नं दुःखान्त खः जक धायो द्यूगु दः । रामायण थुकिया उदाहरण खः । दसु खः।

सुखान्त प्याखंया दसु शेक्सपियरया भेनिसया महाजन, बालकृष्णसमया मुकुन्दइन्दिरा आदि खः ।

बाखंचुया विषयले पूर्वीय व पाश्चात्यया साहित्यिक मिखालं स्वइगु दृष्टिकोण पाः । अथे नं अपलं पाः गु नं खानेमरु । थौं कन्हे पश्चिमी पहः (दृष्टिकोण) अप्वयो वयोच्वंगु खाने दः । उकिया नियमकार्थें बाखंचुख्युं सुरु, विकास, चरमसिमा, चढाइ नपां क्वचाय्केगु याड ।

प्याखंम्व नेगु पक्षया दै मू पात्र (नायक) व मभिंम्हा

पात्र (खल नायक), वनेम्हा सिनं नेगू बिचः ज्वड हज्याइ भिंगु व मभिंगु बिचः । अमिगु बिचः या ल्वापुखं प्याखं न्ह्याइ । प्याखं सुरु जुइ ।

व ल्वापु अपः जुसेलिं नेगू चरणे भन अपः हाँ काइ, छँ काइ अले चर्काचर्की जुइ । व छगू हिकुने थ्यनि । आना भन हे थःगु पक्षया चर्काचर्की बहस जुइ । उगु इलय भण्डै त्या-बु पहः खाने दै ।

उकिं लिपा ल्वापु ख्वंयो छगू पक्ष त्याइ थें च्वंगु जः खाने दै । अले दकले लिपा ल्वापु क्वचायो त्या-बु जुइ । उगु त्या-बु खं सुखान्त वा दुःखान्त प्याखंमध्ये छुखः क्वछिइ ।

पूर्वीय धापुकाथं दकले न्हःपा छुनं फल काय्गु इच्छा खाने दै । अले नेकगू ब्वति फल काय्गु कुतः याइ । स्वकगू ब्वतिखय् आजु पूर्वानिला धाय्थें च्वनिं । आशा खानेदै उकिया विश्वास प्यकगू अवस्थाय् व्यनि अले डाकगु ब्वःखय् आशा पूर्वनि ।

अले मूकथावस्तुखय् कचा कथावस्तुनं स्वाय् है । गुब्लें गुब्लें उगु पह प्याखंया सुस्ताइ 'ड्रामाटिक रिलिफ' काथं डाल काय्गु या । प्याखं स्वस्वं अपलं दुःख स्वकुमिपिसं डाल काय्मालि अले सहयाय् थाकुइ जक दथ्वी दथ्वी बाखं कचा काथं उपकथा स्वप्याय् हैगु खः । उगु कचा अपलं हिसी-ख्याली (हास्यव्यङ्ग्य) व प्याखंया बाखंचु नपां स्वापु दःगु नं जुइ ।

प्याखने प्याखंम्व पाखंहे बाखंचु (कथावस्तु) याता हज्याक यंकी । थुकि बाखं व उपन्यासखय् थें च्वमि थः हे हःने वयो नुवाइ मखु । प्याखंम्वत पाखें हे च्वमिया थःगु बिचः आजु न्ह्यब्वइ । मुपात्र (नायक) पा खें हे च्वमिया आजु पूर्वाकिगु जुगुलिं मूपात्र (नाटक) प्याखंया न्ह्यलुवा (चालक) खः । जीवनशक्ति खः । गुब्लें गुब्लें प्याखंया नां हे मूपात्र (नायक) या नामं न्ह्याकी । च्वई ।

पूर्वीय व पाश्चात्य साहित्य प्याखने नं राजा महाराजा व पुलांपुं वीरमनु हे मूपात्र जुइ । अःथेःसां समाजय् वगु उथलपुथले ब्वति काइम्हा, उकि पाः जुइम्हा मनु हे नायक जुइ । समाजे दुनेया वर्गीय व राजनैतिक संघर्ष हे थौं कन्हेया (जल्दोबल्दो विषय) धात्थेंगु विषय जूगुलिं नायक

पुं ज्यापु-ज्यामी, राजनैतिक कार्यकर्ता, नेता, वैज्ञानिक, च्वमि, कवि, कलाकार जुइसा नायक विरोधी पुँजीपति, सामन्तिनं जुइ । अले पूर्वीय साहित्यखय् पुलांगु प्याखनय् नायक धःसा उच्च कुलय् बूम्हा, सर्वगुण सम्पन्त व द्यो थें भिम्हा महान व्यक्ति जुयमः धाइ । उगु ई दास-मालिक व सामन्त तय्गु जूगुलि अथे च्वःगु खः । पुलांगु प्याखनय् (मूपात्र) नायक प्यंगूथरीया दै धयो ब्वथयो तःगु सिङ्के बहःजु ।

न्हापांम्हा नायक धीरोदात्त, गुम्हापात्र याके शक्ति, क्षमता, स्थिरता, दृढता, गम्भीरता, आत्मसम्मान व उदारता थजगु गुण दयमः । वयाके विनम्रता, अहंकार मरुम्हा तं वइबले नं क्वपियो खाँ ल्हाय् सःम्हा (आत्मश्लाधी) थःगु प्रशंसा मयाइम्हा जुय मः ।

नेम्हाम्हा नायक श्रृङ्गार प्रेमी, सुखजक मः जुइम्हा कलाया ज्ञान दःम्हा, कमलो (क्यातुगु) मन दःम्हा, स्थिर हृदय दःम्हा जुयमः । उम्हा नायकके (गाना-बजाना) म्यें हालेगु बाजं थाय्गु, कासा म्हेतेगु सौख दःम्हा जुयमः । श्रृङ्गार रसं जःम्हा अले माया मतिना याय्सःम्हा जुयमः गुम्हासिता धीर ललित नायक धाइ ।

सन्तोषी, शन्तिप्रिय, मेपिनिगु दुःख थूम्हा कमलो (क्यातुगु) हृदय दःम्हा सुख मः जूइम्हा नायक धीर प्रशान्त नायक खः । थुजःपुं नायकखय् (ब्राम्हण) ब्रम्हु व वैश्य (विद्वान-व्यापारी व साहुमहाजन) लाइ ।

प्यम्हाम्हा नायकता धीरोदत्त नायक धाइ । घमण्डी, चञ्चल (च्वापुक) तंगुलुम्हा, थःगु प्रशंसा न्यने मंदम्हा विश्वासघाटी व छलयाड जुइम्हा गुण स्वयो वैगुण दःम्हा नायक थुकी ला ।

पूर्वीय साहित्य वा प्याखनय् धीरोदत्त नायकया दसु राम, युधिष्ठिर, धीर ललितया दसु, शाकुन्तलया राजा दुश्यन्त धीर प्रशान्तया दसु मालती माधवया माधव खःसा धीरोदत्त नायकया दसु दुर्योधन, रावण खः ।

श्रृङ्गार रसया लिधंसाय् छम्हाजक नायिका नपां संतुष्ट जुयो च्वनिम्हा पत्नीव्रत नायक अनुकूल, यक्व रानी तयो नं मुख्य प्रेमिकायाता लय् ताय्क तैम्हा नपां फुक्कसिता चित्त बुभ्ने याड तय फःम्हा दक्षिण नायक, अपलं पिनेया

नायिकात नपां जुइम्हा लज्यामरुम्हा खुयोखुयो मेपुं नायिकात नपां जुइम्हा 'शठ' व खानेदय्क दुष्ट आचरण क्यनिम्हा लज्या मचःम्हा, नायकया प्रतिद्वन्द्वी प्रति नायकता घृष्ट नायक धाई ।

प्याखंने नायक (मूपात्र) थें थी थी गुण दःपुं नायक नपां मिलेजूइक नायिकातनं दै । अपुंखः थः नायक नपांजक जुइम्हा स्वकीया, थःनायक जक मखु मेपुं नायक त नपां मखांक मसिइक जुइम्हा परकीया व न्ह्याम्हानं मिजंत नपां जुइम्हा वा तःम्हा मिजंत नपां जुइम्हा, मनूसवयो धनसम्पति माया याइम्हा नायिका गणिका खः । अजपिन्ता वेश्या वा नगरबधू जक नं धाई ।

श्व बाहेकं प्याखंने नायक विरोधी खलनायक, अले न्हिकिम्हा नायकया सहयोगी व विश्वासी मनू नोकर आदि पात्र त नं दै । संस्कृत प्याखंने न्हिकिम्हा पात्रता 'बिदुषक' धाई । वं नायकता बाँलागु सल्लाह वियगु नं याइ (श्व पात्र अपलं नगुलु (खञ्चुवा) ब्रम्हु जुइ । खाँ ल्हायगुलि चतुर, बाँलागु व्यवहार याइम्हा नायकया पासाता संस्कृते 'बिट' धाई । वं म्येहालेगु बाजं थाय्गुलिं सिपालु नीतिज्ञान दःम्हा चलाखम्हा नायकया पासा खः । नायकया मेम्हा पासा 'चेट' खः । श्व नोकर जूगुलिं बचठीजक ज्ञान दयो अनेक विकृत ज्या दःम्हा जूइगुलिं इलय् ब्यलय् समस्या हयो बिइ । अधमकोटी याय्म्हा जोकर 'शकार' खः ।

थौकन्हेया आधुनिक प्याखंने सिपाहीं, पुलिस, गुप्तचर, विषकन्या, वेश्या, पत्रकारत छयली । न्हपां नारदं याइगु ज्या थौं कन्हे अखबार व पत्रकार तय्सं याय् मः ।

चरित्र चित्रण :

बाखं व उपन्यासखय्थें प्याखंने नं चरित्रचित्रण दै । प्याखंम्वः तय्गु चरित्र चित्रणं नाटकता भन हॉय्पुक, बाँलाक बिइ । उकिं थुकिया महत्त्व अपलं दः । अमिगु पिनेया व्यवहार व दुनेया मति नपां उलजक चरित्रया चित्रण जुइ । अले बाखं व उपन्यासस्वयो प्याखंने चरित्र चित्रण याय् थाकु । बाखं व उपन्यासे च्वमि थमं हे पात्र याता छाय् पिइ । बयान याइ । बाँला बामलाया टिप्पणी याइ । आना च्वमिं थमनं हे नुवाड अले वं याइगु ज्या (गतिविधि) पाखं बाँला बाँमलाजक चरित्र चित्रण याइ ।

क) अले प्याखंने खँल्लाबँल्लाखंहे अपलं खाँ थुइगु जूगुलिं खाँ-ज्या खं हे चरित्र चित्रण याइ -

राम - ओहो, पासा छि गना नं भायागु ?

श्याम - जि नकतिनी यें नं खरदार जुयो वयागु भूमि प्रशासने ।

राम- छु अपः ब्वड तयागु मरुला ? जाबो खरदार जक जुयो दिला ?

श्याम - बि.ए. पासयां जिं यक्व न्हपा हे याड तयागु । नातावाद-कृपावाद याड जि गुब्ले प्रमोशन मजु । अले जि ल्वाय् हाले नं मफया ।

राम - ए । अथेला । छि न्हपानिसेहे सिधा, सोभा खनिक ।

ख) प्याखंने गुब्ले प्याखंम्वः याकचा जूइबले व थः याकचा प्यार प्यार हाल च्वनि । थःगु नुगः खाँ याकचा हालच्वनि । उकिता 'स्वकल्प' धाई ।

ग) पात्रया ज्या स्वयो नं चरित्र थुइकिता अःपुइ । बाँ-बाँलागु ज्या याक पात्रता बाँलाम्हा चरित्र व बाँमलागु कमसल ज्यासांक बाँमलाम्हा चरित्र याड क्वनि । छुं छुं मनूतय्सं ज्याभ्वः (गतिविधि) व (एक्सन) हाउभाउ याता नं प्याखं हे धाई ।

थथेयाड प्याखंने थः पात्र पिनिगु चरित्र पिब्वइ । प्याखंम्वः तय्गु चरित्रया बाँलागु व्यवस्था याय्फःसा प्याखं बाँलागु, प्रभावशाली, स्थलागु, हाँयपुगु, प्याखं जुइ, बाँमलापुं, हिसीमरुपुं फ्यासुपुं नासंमग्यपुं प्याखंम्व जूसा प्याखं नं अथे हे फ्यासुइ ।

खँल्लाबँल्ला (संवाद) कुराकाणी

खँल्लाबँल्ला नपां हे नाटकया जन्म जुगु खाने दः । ग्रीक साहित्यनं थथेहे विकास जूगु खाने दः । प्राचीन भारतीय साहित्य थें ग्रीसया सुकरात, प्लेटोपिन्सं च्वयो तःगु साहित्यनं खँल्लाबल्लाखय् आधारित खः । अथेहे खँल्लाबँल्लाखंहे नाटकया विकास जूगु खाने दः । महाभारत थन्यगु तः तहांगु काव्य ग्रन्थनं खँल्लाबँल्लाहे बयान याड तःगु खाने दः । प्याखंनय् खँल्लाबल्लां घटनाया सुरु याइ, चरित्र चित्रण याइ अले नाटक हज्याकी नपां क्वचाय्कि । उकिं संवाद (खँल्लाबल्लां) नाटकया प्राण खः । श्व प्याखंनय् मदयक मगा । अले प्याखंने संवाद (खँल्लाबल्लां) नेकातं

याई थःथमं थःता न्वाइगु, अले मेपुं नपां खाँया कालबिल याइगु । दकले न्हापां थःथमं खाँल्हाय्ता दबुली थः याकचाजक दय्मः । आकासे थास्वयो वा स्वकमिपुं पाखे स्वयो व पात्रं थःगु नुगःखाँ कड च्वनि । अले चिनियाँ अपेराख्य् धःसा थःता नुगः खाँ प्वंकेमालकिं म्यें हाली । पाश्चात्य प्याखन्य् धःसा आकाशवाणी व भूतप्रेत पिकायो अमिगु माध्यमं नुगःखाँ प्वंकि । सिनेमा प्याखन्य् धःसा प्याखंस्वता हःचिइक मनंमनं खाँ ल्हाकि, पौ वा च्वयोतःगु पौ ख्य् मन्या ख्युंगु किपा केड प्याखंस्वःता याकचा खाँ ल्हाकी । थ्व छक्वचा जक जुइ । ताः हाइमखु ।

नेगू प्याखं छथ्वतलहे पू मवांतले खँल्हाबँल्हा (संवाद) ख्य् क्वचाय्की । व खँल्हाबँल्हाँ खं थाय् बाय् व वयागु परिस्थिति याता ध्वाथुइक कड च्वनि । छुं साधन व धकिं म्वायकहे थुकिता अः पुक छ्यलि । गथेकि छम्हा प्याखंस्वः दबुली प्याहाँवयो हाली- अहो, थ्व डातापोल्हँ, थ्व भैलदेगः थ्व तःमाही त्वः दांदां द्युं कल अथेनं छतिहे मपा । अथेया अथेंतुं । कः व वल, फ्य् वल न्हय्ता ईनं थात । तापाक्क वनेमःनि । जि मथां वाने । थथे व थाय् व वयागु परिस्थिति नपां खँल्हाबँल्हाँ क्यनि ।

देशकाल व परिस्थिति

प्याखं दबुली क्यनेमःगुलिं देश, काल व परिस्थितिता विशेष ध्यान वियम्ः । पुलांगु प्राचीन वा ऐतिहासिक प्याखं क्यने माल धःसा गुगु दे वा थाय् बाय्या खःउगु दे वा थाय्बाय् या विषय (धलः) भाय् (बोली चाली), पुनिगु तिसा वस (पोशाक) व थाय् मिले जुयमः । पुलांगु प्याखंने थौकन्हेया तिसावस पुंकेगुलि स्वाभाविकता दैमखु । उकिं प्याखंने गुगु दे खः अले गुगु इलय्या खःउगु काल व छुजुगु खःउगु परिस्थिति पाय्छि जुइक क्यनेगु अत्यावश्यक जू ।

प्राचीन ग्रीसेली विद्वानपिनिगु धापु काथं प्याखन्य् थाय्बाय् मिले याड (Unity of place) ई मिले जुइक (Unity of time) अले ज्यापा मिले जुइक (Unity of action) च्वय्मः । क्यने मः । थाय्बाय् धाय्बले प्याखन्य् क्यनिगु थाय् छथाय् थायुगुंतुं जुयमः । उकिया अर्थ खः गुब्ले विराटनगर, गुब्ले कलकत्ता, गुब्ले पेकिड, जङ्गल मयासी, दरबारेया खाँ दरबारे अले गुगु थाय्याखाँख

उगु थासय् यंक प्याखं क्वचाय् के मः ।

धकीं मरुगु दबुली ग्रीसेली पहःया थाय्या मेल आवश्यक जुई । अले तःगु धकीं दैथाय् समस्या आपासिंक वइमखु । न्हापान्हापा ग्रीसे नगरराज्य दःबले प्याखन्यन्ं थाय्या सीमा क्यंक तःगु दय्मः । अःसिनेमा प्याखं वयानिं थजगु समस्या अःपुक न्हांक बिल । अःपुक बिल । पुलांगु प्राचीन ग्रीसेली प्याखन्य् धःसा मुड म्ये हालिगु पुचः (chorus) हाल हृदय परिवर्तन याइ ।

एगामेनन, एन्टोगनी, राजाडिपस, इब्सनया शत्रु, कोमेरोया प्याखं च्यूँ थी थी प्याखन्य् थायेया मेल खानेदः । अले शेक्सपियरया 'म्याकवेथ' व मेमेगु प्याखन्य् नं थाय्या मेल मरु ।

ईया मेल (Unity of time) प्राचीन ग्रीसया प्याखन्य् मानेया पालनाया उबले प्याखं चच्छी न्हिच्छी बिक ताःहाक क्यनिगु । उकिं उबले ईया मेल दै । अले समाजया विकासनपां प्याखन्यन्ं परिवर्तन वल । चच्छी न्हिच्छी प्याखं स्वइपुं दास मालिक व सामन्त तय्गु ई बिड वान । अले चिहाकलं २/३ घौयाजक प्याखं दय्कल । क्यनेगु यात ।

ईया मेल धाय्वं प्याखने ५दा-१० दा दाया फरक क्यने मज्यू । बरु छुं दिन वा चच्छी न्हिच्छी या फरक जक क्यनेगु बांलाइ धाय्गु ग्रीसेली नाटकया परम्परा खः । अले सिनेमा प्याखंनं याड ईया मेलया खाँ मख्य्क बिल । उकिं मचानिसें बुहा जुयालिं सीगु लु (दृश्य) तक क्यनेगु याता । थुकिं न्हुगु कलाया जन्म जुल । अः महाकाव्य व उपन्यासथें प्याखं नं जीवनया फुक्क भागया बाखंयाड क्यनेगु याता । गुकिं प्राचीन ग्रीसया नियम न्याल वान । म्ह्वः जुयो वान ।

पुलांगु चिनिया परम्पराख्य् छुपुहे प्याखं लां लां क्यनेगु जुयो च्वना । ख्वपय् क्युनिगु धार्मिक प्याखंया खः प्याखंनं लां लां क्यनि । अथेसां कोमोरोया 'च्यूँ' शेक्सपियरया 'म्याकवेथ' जुलियस सिजर प्याखने इया मेल खाने दः ।

ज्याया मेल (Unity of action) या अर्थ प्याखने जुइगु घटना छसिकाथं जुय्म धाय्गु खः । कचात स्वाड मुख्य प्याखंया बाखं क्वचा मजुयमः धाय्गु मति खः ।

स्वापु त्वः मफियम धाय्गु बिचः खः । अले भारतीय प्याखने कचाबाखनं मू प्याखंया बाखंचूयाता भन ध्वाथुइक बिइ, चकांक बिइ । अले अंग्रेजी साहित्यखय् प्याखनय् वैगु दुःख पलख भसुलांकेता कचाबाखंचु स्वाइगु व न्ह्यकिगु चलन दः ।

हाउभाउ (लाहाभाय् / अभिनय)

प्याखने ल्हाभाय् वा अभिनयया अपलं महत्त्व दः । पाश्चात्य साहित्यखे थुकिता अपलं थाय् मब्युसां संस्कृत साहित्यखय् थुकियाता प्यूब्वः थयो तः गु दः ।

१) लाहा सांकेगु, ख्युंथाय् पचि पचि याय्गु, लाला काय्गु, सलाँ ब्वाकेगु, थी थी रसत छ्यल स्वइगुमिखापाकेगु, न्ह्यलिगु, ख्वइगु, लज्यां मिखा क्वछुइगु फुकं शारीरिक अङ्गया अभिनयखे लाः । चिनियाँ प्याखनय् नं दुङ्गा न्ह्याकिगु, वालय्गु, ज्याभः छ्यलेगु थीथी लाहाभाय् (अभिनय) त दः । थ्व नपां ख्वः ज्याय्गु नं वइ । ग्याजिलां, लय्तापहलं क्यनिगु ख्वःया आकृतिनं पाइगु स्वाभाविक खः ।

२) शरीरया अङ्गया लाहाभाय्थें खाँ ल्हाइगु सःपाकेगु यातानं महत्त्व बियोतःगु दः । थीथी पाःगुसः पिकाय्गु, खाँल्हाय्गु, पाठयाइगु, म्येहालिगु फुक्क थुकिहेला । स्वर शास्त्र (फोनेटिक्स) व्याकरण (भाय् लचं) व छन्द आदि थीथी शास्त्रत थी थी सलं सःतेगु सःया अभिनयखे लाः ।

३) तिसा-वस पुनेगु पहः व थीथी समाखं केनिगु अभिनयता आहार्य धाइ । थीथी रङ्ग (उन) या थीथी पात्र दय्केगुनं नक्कलबाजी खः । ब्रम्ह, क्षेत्री, द्यो, तःमिपुं मन्, सामन्त, पुँजीपतित तुइपुं वा सिइपुंजुइ । श्रीपेच, मटु (मुकुट) क्षेत्री वा लडाकु (ल्वाइपिम्के) तलवार (तर्व) व भाला, खोण्डा दै ।

४) दुःख, उत्तेजना, ग्याचिकुपह, थाकु-अःपुया अभिनय, शान्त, ख्वविहाय्केगु अभिनययाता सात्विक धाइ । भावया अभिव्यक्ति याइगु, शिक्षा विइगु नं सात्विक अभिनयखय् ला ।

दबु (रङ्गमञ्च)

प्याखं क्यनेगु (श्रब्य-दृश्य) साहित्य खः । प्याखं केनेगुयाता मञ्चन याय्गु नै धः । प्याखं क्यनेया नितिं दय्किगु दबुया ब्या, दु, हाक गुलि दय्मः धाय्गु विषय नं पुलांगु साहित्यखय् च्वयो तः गु दः ।

थौकन्हे क्यनेगु थाय्, स्वकमितय्गु उपस्थिति काथं दबु दय्किगु चलन दः । प्याखनय् सलाँब्वकिगु, ल्वापु याइगु, थें जःगु लु दःसा तःहांगु दबुमः । अले प्याखंया पहः व थाय् स्वयो दबु तः क्व चिच्याक्वगु दय्केगु यासां । फुक्क सिनं खाने दय्क थाथ्याथाय् काथं छिंक दय्केमः ।

(जनताको साहित्य वर्ष ४२ अंक १० पाखें भाय हिलागु - सम्पादक)



ख्वप नगरपालिका नगरवासीतय्गु थगु हे संस्था खः

करदातातय्सं इल्यहे कर पुलदिसं

नगरयागु विकासयाता ग्वाहाली यड दिसं

थःथाय् च्वंपुं हे स्थानीय जनताया सहभागीं भीगु सम्पदा लह्वनेकने याय्गुहे भीगु थःगु पहः (मौलिकता) म्वाक तय्गु खः

✍ प्रमुख सुनिल प्रजापति



खवप दे कला व संस्कृतिं जःगु पुलांगु सांस्कृतिक नगर खः । अपलं विश्वसम्पदाय् नांजायोच्वंगु सम्पदात दःगु खवपदेशे भी च्वड च्वडा । दुड, स्यड च्वंगु सम्पदात लह्वड, मदयो, लहाड च्वंगु सम्पदात मुलः हकनं दय्क न्हूगु पुस्ताता लः लहाय्गु भीगु कर्तव्य भःपियो खवप नगरपालिकां सम्पदा संरक्षणया ज्या याड च्वंगु खः ।

‘पूर्खां दय्क तकगु सम्पति, भीगु कला व संस्कृति’ या नारा ज्वड जिपुं हज्याड च्वडा, जिमिसं सम्पदा संरक्षण जक मखू न्हूगु निर्माण याडागु नं भी लिपाया पुस्तापिन्ता सम्पदाथें हे जुइ । छु भीसं अः वइपुं भावी पुस्तां गर्व याय् दैगु सम्पदा लह्वनेगुलि ध्यान तय् म्वःला ? थवहे अः भीगु हःने वयो च्वंगु चुनौती खः । जिमिसं लह्वनेकनेनपां न्हूगु निर्माणनं याय् । गुकिता भी भाविपुस्तां सम्पदाकाथं डाल काइ ।

२०७२ वैशाख १२ गते ब्वगु तःभवखाचां खवपया निजीछें नपां १३० गू स्वयो अप्वः सम्पदात दुत, स्यन । जनप्रतिनिधित मरुबले मे मेगु ज्याथें सम्पदा लह्वनेगु ज्यानं लिफिलिफि जुल । लिपालात । २०७४ जेष्ठ ७ गते जनप्रतिनिधिपिसं भाला कुवियानिं अजःगु ज्या तस्कं

हज्यात । अःतक खय् १७ गः देगःत, ३४ गू फल्चा प्यखा द्योछें, नेगू धवाका (प्रवेशद्वार) व डागु सम्पदा नपां ८३ गू सम्पदात लह्वने धुंकगु जुल । अथेहे ३२ सम्पदा लह्वनेता तयारी याड च्वंगु जुल । सम्पदा लह्वनेगुया लागिं दां २३ करोड, ३७ लाख ७८ हजार (तीस्वंगु करोड, स्वीन्हेगु लाख व न्ह्यच्याद्ध दां) खर्च जुय धुंकल ।

सम्पदा लह्वनेगु ज्या धेबानपां लाड स्वय् मज्यु । नेपः या सरकार व पुरातत्त्वं सांगु ज्या ठेक्कापत्ता सांकेगुलिं ठेकेदारतय्सं लबः जक स्वयो बल्लाक भिंक गुणस्तरीय दय्कगुलि ध्यान मतः । अजगु ठेक्कापट्टां दय्कगु गुलिनं सम्पदात मथांहे स्यंगु उदाहरणत भीगु हःने यक्वहे दः ।

थःथाय् च्वंपु स्थानीय जनतातय्त मुकं अमिताहे ज्यासांक भीगु सम्पदा लह्वनेकाने याके दःसा भीगु सम्पदा अले भीगु पहः (मौलिकता) म्वाक तय् फै । थवहे छगू बाँलागु विकल्प जुइ । बाँलागु पहः जुइ । खवप नगरपालिकां बाँलाक, भिंक गुणस्तरीय निर्माण यायां थःगु हे पहःया मौलिकता म्वाक तय्ता, थव दे भिगु, थव थाय् भीगु, थव भीगुहे खः भीसंहे दय्केमः धायगु मति वांकेता उपभोक्ता समितिपाखें दानेगु, लह्वनेगु ज्याखय् बःबियो वयो च्वंगु दः । थुकियाता अजनं हज्याक यंकेगु जिमिगु ज्या मदिवक न्ह्याक यंके ।

भीगु हःने सम्पदा लह्वनेगु व म्वाक तय्गुया निम्ति छुं छुं समस्या (चुनौती) त खाने दः ।

- १) सम्पदा लह्वनेता संघीय सरकारं मःगु बजेटया व्यवस्था याय् मफगु
- २) सम्पदा लह्वनेता, दय्केता मःगु सिं अःपूक, काय्गु व्यवस्था मयागु
- ३) निर्माण सामग्री त थिकेजगु नपां अभाव जगु



४) दक्ष जनशक्तिया अभाव जूग ।

खवप नगर दुनेया फल्चा (पाटी-पौवा) मठ-देगः ल्वहँहिति, पुखु, सत्तजक सम्पदा मखु, थानाया दवलंद्व छँखा गुगु सलंस दाँ पुलांगु भीगुहे नेवः शैलीया छँत नं भीगु म्हासिइका पिज्वय्किगु, मौलिकता ब्वइगु सम्पदा खः । खवप नगरपालिकां नेवःपहःया मौलिक स्वरूपया छँ दानिपुं घरधनीपिन्ता मोहदाय् छयलिंगु अपाः, सिँ व पोल्हँअपाखय ३५ प्रतिशत अनुदान ग्वाहाली याड वगु थःगु म्हासिइका ल्यंक तय्मः धाय्गु मति ब्वलांकेता यागु खः ।

खवपदे दकले बांलागु विशिष्ट पहःदःगु छँ जूगुलिं च्याम्हासिहेनिसँ भार्वाचव्यतकया मूलाय् ल्वहँतं सिय्गु ज्या न्ह्याक च्वंगु दः । स्वय्घच्यापूक जथाभावी प्यड तःगु तार व लठ्ठात खानेमदय्क तपुयो भूमिगत याड दृश्य प्रदूषण मद्यकेयानितिं ज्या साडच्वंगु दः । चान्ह्यूनं सम्पदा क्षेत्र भः भः धाय्केता चान्ह्ययालागिं मःगु बिजुली मताया व्यवस्था याय्गु ज्या हज्याक च्वंगु दः । चान्ह्य् वैपुं पर्यटकत ताः ईतक थानासं तय्या नितिं सांस्कृतिक केन्द्र निस्वानेगु नपां संग्रहालय द्यकेगु संरक्षणया नितिं इलय् व्यलय्

सांस्कृतिक विधातय्गु धिंधिंबल्लाकासानं खवप नगरपालिकां याड वयोच्वंगु दः। थाब्ने नगरव्यापी बाँसुरीबाजा धिंधिंबल्ला व थुगुसी धाँ बाजा धिंधिंबल्ला याड संस्कृति संरक्षण नपां बाजा थाइपुं सांस्कृतिककर्मी पिनिगु मन ह्वय्केगु, मतिं क्वासाय्केगु ज्या याड वयो च्वंगु दः ।

खवप नपा वडा नं. ५ टौमठी च्वंगु भैलदेगः भ्वखाचां स्यंकगुलिं ल्हवड च्वंगु दःसा नेपाली सेनां लाककायो तःगु भनपा १ सल्लाघारी च्वंगु रानीपुखु ल्हवनेगु ज्या न्ह्याकेतांगु दः । तः भ्वखाचां स्यंकगु डातापोलेँ लाय्कुलि च्वंगु न्हपायाय्गु नगरपालिका भवन, कला संग्रहालय व लाल बैठक दःगु भवन, न्हपा भूमिसुधार तयोतःगु भवन नपां मल्हवंसें मगागु महत्त्वपूर्ण सम्पदात पुनःनिर्माण याय् मःगु अजनं अपलं बाँकी दःनि । व सम्पदात ल्हवनेगुलिं खवप नगरपालिकां मदिकक मन क्वासायक हज्याइ ।

विश्व सम्पदा दिवसया लसताय छिकपुं सकसितां भिन्तुना देछायो च्वडा ।

(२०७६ वैशाख ५ गते विश्वसम्पदा दिवसया लसताय खवप नपां ग्वसःग्वगु प्रवचन ज्याभ्वसं नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं वियोद्य्गु न्वचुया सार संक्षेप-सं.)

रानी पुखु दय्क च्वंपुं ख्वपया ततापिसं धायो दिल - यो नं थः गु थें हे च्वड वल



रानी पुखुली घाय पुयगु ज्या साड च्वंपिनिगु किरा

शान्ति तामाड

बुधबार चैतया तिन्हिनय् ।

कपालय् तपुली, वाचुगु ध्वला दःगु नं व सुरुवया देने सल (गा) हिड तःम्हा छम्हा तता तकुलिं रानीपुखुली बाय बुयो वयोच्वंगु घाय श्वयो च्वन । वय्कया जःपागु लाहातय् बुहापातिखय् तुइगु पट्टि हिड तःगु दः । घाय श्व श्वं वयकया लाहा त्यानुल । रानीपुखुया ताचाय्गु पिलर क्वय थुचुक फेतुत ।

छुजुला ? दक जिमिसं न्यडाबले वयकं ज्या सासां लाहातय् घःजुयो ज्या साने हे मछिन जक धायो दिल । वय्क खः सरस्वती भैल । ५० दाया बैस पुले धुकम्हा । रानी पुखु दय्किगु खाा क्वछिगुलिं ज्या सःतगुलिं ख्वपनिसें भःम्हा ।

वय्कथें ३० दा निसें ५५ दाया ५० म्हा तताकेहो पुं रानी पुखु दय्केगु ज्या साड च्वंपुं । त भ्वखाचां स्यंकव्यगु रानीपुखु ल्हवनेता न्हिं नेघौ बिक वयकपुं ख्वपय् नं यो वड । ल्हवनेगु खाय् अपलं विवाद जुगु उगु पुखु दय्केगु भाला अः राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणं कःगु दः । प्राधिकरणं ख्वप नगरपालिका पाखें थुगु (टोली) पुचः याता ज्या बियो तःगु खः । दकले न्हापां वयकपिसं प्यदा हा निसें हाकायो च्वंगु घाय् पुय्गु ज्या याड दिल । तःकुचां भ्वा भ्वा श्वड अले साबेलं गाराचाखय् तयो छथाय् घ्याकुने मुनि ।

श्व ज्या न्ह्याकगु थ्याक्क लच्छी दत । अः भतिचा ज्या खाने दःथें च्वन । सरस्वती धायो दिल थौं घः जुयो ज्या साने थाकुल । कन्हे निसें याय् मालि ।

लाहातय् घः स्वस्वं जिमिसं धाया-आराम याय्गु मखुला ? तस्कं स्यासाजक वयमखु । मखुसा कन्हे वय् । थाना ज्या सानेगु हाय्पुसे च्वं ।

सरस्वती न्हापा स्वेटर थाय्गु ज्या याइम्हा खः । स्वेटरया मुलु सांकेगु स्वयो कू, तःकु व साबेल ल्हाड ज्या सानेगु अपलं थाकु । अथेसां पासापुं मुड ज्या सानेबले दुःख मजु । थाकुगु मति मजुगु खाा वयकं कड दिल ।

थाना ज्या साड दय्पुं वहे ततापुं खः गुम्हासिनं ख्वपया भाज्यापुखु बांलाक दयकला । सलंसदा पुलांगु भाज्या पुखु स्वीदाहा सुडवांगु खः । ख्वप नगरपालिकां वय्कपिनिगु गवाहालीखय् थुगु पुखु हकनं म्वाक हःगु खः ।

३० पी बाखय् डाडच्वंगु भाज्यापुखु पुलांगु परम्परागत शैली दय्क म्वाके धुक अः रानीपुखु म्वाकेता वयकपुं भःगु खः ।

थुकिं न्हापा वयकपुंमध्ये अपसिनं रानी पुखु हे मखापुं तिनी । तः भ्वखाचां रानीपुखु स्यना धाय्गु खाा नं मस्यु, मन्यं ।

रानी पुखु दय्केमाला जक कृष्णप्रसाद दुमरं धायो दियानिं वयकपिसं स्युगु खः । वयक दुमरु भाज्या पुखु जीर्णोद्धार

तथा पुनःनिर्माण उपभोक्ता समितिया नायो खः । वयकं हे श्व मिसातयुगु पुचः फुक्क मुड हःगु खाा सरस्वती कड दिल ।

जिमिसयां न्हपा रानीपुखुया नां जक न्यडागु खः । जियां थाना गुब्ले हे मवयानि । यो छगूः पुखु दः । किजा पुजाबले तता केहो, दाजुकिजा मरुपुं आना पूजा यो वानिगु धाय्गु खाा न्यड तयागु बाहेकं मेगु छुं हे मसिया । अः थमनं हे दय्के दत ।

सरस्वती के जक मखु धमाधम साबेल सांक च्वंम्हा शिवलक्ष्मी वैजुंता नं रानीपुखुयाबारे श्वनं न्हपा छुं हे मसियागु खाा कड दिल । कृष्णप्रसाद जुं हे वयकता धायो द्यगु खः ।

श्व पुचः या मिसात दाच्छिया छक जक यो वडगु जुयो च्वना । न्हिं न्हिं यो वाड रानी पुखु दय्केगु खाा वसेलिं फुक्क मुड सल्लाबल्ला याडा । भाज्या पुखु दय्के धुंगुलिं अः रानी पुखु दय्केता अमिता थाकु मजुल ।

जियां दाच्छीया छक गुलाा बले स्वयम्भूतक वयगु । रानी पुखु दय्केगु ज्या दःसां निसें न्हयानीं वय दत । न्हयानीं यो दे स्वय दत । शिवलक्ष्मीं थुकि लय्ता प्वंकल । फुक्क भाज्या पुखु दय्का बले याय्पुं पुचः पासा जुगुलिं थानानं हायपुसे च्वं ।

वयता वानेता ता ई काइगुलिं सुथाय्या ई मिले याय्ता थाकुगु खाा वयकं कड दिल ।

भाज्या पुखुली व थाना ज्या सानेगु अथें तुं खः । तापागुलिं थाना सवा आठ बजे छो नं वय्मः । अखे जूसा साढे नौ बजे जक वांसां चः शिवलक्ष्मी धायो दिल ।

श्व पुचःया फुक्क मिसात इहिपा जुय धुंकपुं खः । सुयाताहे छो पाखं गानिगु, पानेगु व न्वाय्गु मयागु खाा वयक पिसं कड दिल ।

जिपुं ज्या सड नय्पुं खः । अथेजुगुलिं परिवारं जिमिता मपां, मगां । वानेगु जूसा हा दक परिवारं धायो हे वयागु खः । जाम जुइबले छकनेक लिबाइगु मखुसा अः यो वय्गु हायपुल । यो तस्कं फोहर धःगु न्यडागु अले गुब्ले गुब्ले जक वय्गु अः यां यो नं थःथाय् थें माया लगेजुल ज्या सासां जिहे यामी थें जुय धुंकल वयकलं धायो दिल ।

शिवलक्ष्मीं थें गीता बातीं नं योयाता थः भःपिय धुंकल । थः व थः पासापिसं लाहातुतिं खिड ख्वः सिकागु थें च्वडवगु रानीपुखु खाड वय्कया मन नं चं चं धाल । ख्वः न्हिला ख्व जुल ।

ओहो जिपुं न्हपां वयाबले तःतःमागु धासं तपुयो च्वंगु थाय् स्वय् हे ग्यापु, भुलां, छ्य, गा थें । गनानिसें ज्या साने धाय्थें च्वं । अः यां स्वय् हे हायपुसे च्वंगु खाा गीतां कड दिल ।

भाज्या पुखुया ज्या व्वचाइथें च्वडालिं ख्वप नगरपालिकाता लः ल्हाड वपुं वयकपिसं रानी पुखु नं अथे हे बांलाक दय्केगु मति दः । अः याय्गु ज्या स्वयबले इलय् व्वमचाइगु खाा केशरी कोजुं कड दिल ।

रानी पुखुयां जंगलथें च्वने धुंकल । जिमिसं थुलियां बांलाक दय्के धुन फुक्कसिनं मन व्वसाय्क ज्या सांसां किजापूजा तकयां सिधैला : तर थानायाय्पुं मनूत ज्या स्वयो खाा अप्व याइगुथें मति वान । केशरीं ल्हवनेगु भाला कुबियो च्वंगु निकाय पाखे स्वयो धायो दिल ।

वयकपुं थाना भःगु लच्छी दय्धुंकल । ल्हवनेगु निर्माणया भाला कुबियो च्वंगु निकायं जिमिगु ज्यालातक व्वः मछ्युनि । न्हिं नेघौ यात्रायाड वयमःपुं वयकपिसं गुलि ज्याला दैगु धाय्गु हे मस्युनि । भाज्यापुखु दय्कबले अमिता न्हिं प्यसदां ब्यगु खः ।

गुलि ज्याला बिइगु धाय्गु सिय मरुसां जिमिसं ज्याख्य् म्हवयाडागु मरु । छन्हूयां ज्याला व्वछिइनि धाय्गु मतिं मनह्वय्क ज्या सड च्वडागु दः । छत्तिं हे मन फ्यासु मजु । थजःगु ऐतिहासिक पुखु दय्क संस्कृति म्वाक तय्गु ज्या याय् खांगुलिं



स्वपया भाजु पुखु दय्क च्वंपुं ततापिनिगु पुचः रानी पुखु दय्क च्वंगुया किपा



रानी पुखु दयक चंपु ततापिनिगु किपा

मन लयतः ।

अपुं डागू पुचः दयक ज्या साड च्वंगु दः । गुम्हासीनं घाया पुइ । गुम्हासिनं गाडाचाख्य चा थानि । अले गुम्हासीं चा छथाय् मुनेयंकी । स्यंगु 'वाटर फाउन्टेन' नं अमिसं हे चिडक च्वंगु खः ।

रानी पुखुया समाज्वलंकाथं यो महानगरपालिकां करोडौं धेबा फुक भिलिमिली नाः या फोहरा म्हुकिगु उगु 'वाटर फाउन्टेन' तःगु खः । तर ला बलाहे मतुक स्यन । अः तक उगु फोहरा आनासं हाकुतिड बेवास्तायाड तयो तःगु खः ।

फि तयगु अले देचा तयो न्हयायगु ज्या नं अमिसं हे साड च्वंगु दः । थुगु ज्या अमिसं नेकगू चरणे अथे धायगु न्हपाया सफायायगु ज्या सिधयक जक सानि ।

घाय् व भ्रवःपः छयायगु ज्या सिमधःनि । उकिं लिपाया ज्या गुब्ले न्हयाकेगु गुब्ले सिधैगु उकिया थाःगाः अमिसं काय् मफःनि । न्हापानं अपलं ज्या सांक दश्वीसं त्वःत तकगुलिं काथं मछिड ज्या भन साने मछिगु खः । गुकिं दोहोरो ज्या जुयो ज्या ताः हात । अथे जूसां अः वइगु स्वन्तिबले आना किजापूजा यो वइपिन्ता अःपुक अले मन हवयके बियगु मतिं ज्या सड च्वडागु खा वयकपिसं कड दिल ।

थौ थुकि जिमिसं लाहा तयो च्वडा । घःजगु लाहातय् च्वंगु पट्टी च्यु च्यु सरस्वती धायो च्वन - इलय् हे सिधयकेगु कुतः याड च्वडागु दः । रानीपुखु दयकेता 'जिमिसं नं ज्या साडागु खः दक कन्हे मेपिन्ता काने दै' धायगु मतिं ज्या साडागु खा वयकपिसं लयतातां प्वंकगु खः ।

२०७५ चैत २२ शुक्रबार

चि बाखं

चःति

आशाकुमार चिकंभञ्जार

खाःहाले मलाबले किसमां दड जुइ ! चिन्ता, पीर प्वंगु वया दिन मरु । चिन्ता गना दिके दै धायगु मतिं उखे थुखे थाय् मः जुइ । तर वांथाय् न्हयाथाय् छगू चिन्ता कुचिक है । ज्या वानि, ज्यां सांथाय् ज्याला इलय् बिइमखु । छो वसा जाकी न्यायता धेबा मरु । ल्याखं हः पाखं मह धाय्थे काय्मःगु तः थाय् दः तर बिइपुं छम्हां मरु । थःगु जक दुःख प्वंक कन्हे कंसाया भाका तयो है । थौं नं सुथाय् त्यलं भारी ल्हयो वांम्हा किस्मां सुकु प्वाथय् सिमन्टी ल्हययो च्वन । ख्वंगु प्वाथय् क्वागु च्या दक त्वने दःसां ज्यू धायगु मति वसां वयाके धेबा मरु । छखे लोड (थानेगु) मेदखे अनलोड (प्वंकेंगु) चिक्कुलाया इलय् नं चःति हु हुं छक भसुलांकल । प्यखेरं मिखा वाय्कल । थी थी नसा पसः । तः तः खागु छो फुक्क सिनं वाय्ता हिस्याड च्वथे ताय्कल । ज्यासानेगु पसः हने व्यायाम (Fitness) शालाय् धेबा पुल व्यायाम याड च्वंपुं मनु खान । चःति हाहाव्यायाम याड च्वंपुं । अपः नयो दा न्यायकेता व्यायाम याड च्वंपुं । सुकुगु प्वा नपां भुरी वाल प्वा स्वसं किसमाया मनय् खा ल्हाक ल्हाक थःगु ख्वालय् बःबगु चःति हाहा व्यायाम याड च्वंपिके वगु चःति लाड च्वन । चःतिया नं वर्ग दः खःतिं क ।

ख्वप नगरपालिका

नगर कार्यपालिकायागु कार्यालय
ब्यासी, स्वप

ख्वप नगरपालिकां अडियो नोटिस सेवा हचिकगुलिं नगरपालिकायागु सूचं व ज्या भ्रवः क्वय् च्वयतःगु नम्बरखय् डायल यड न्यने फैगु खा दकोसिता ब्याक चोडा ।

Audio Notice Number : ९६९८०९६६९००९६

भ्वखाचां स्वयो भीसं मिले मजुइक दयकगु व कमजोर निर्माणं अपलं छँ दूगु खानेदः

उपप्रमुख रजनी जोशी

न्ह्यसः बि.सं. २०७२ सालय वगु तः भ्वखाचां अपलं भौतिक संरचना स्यंकगुया हुनि (कारण) छु सः ?

लिसः बि.सं. १९९० सालया तः भ्वखा लिपा ब्वःगु २०७२ सालयायगु तः भ्वखाचां भीगु नेपः देशे तःसिकं क्षति यागु दः । बारपाक केन्द्रबिन्दु जुयो वगु थुगु तः भ्वखाचां १४ गू जिल्लाय् तहांगु क्षति याःगु दः । अपलं स्यंकगु दः । उकिमध्ये ख्वप नं अपलं क्षतिजगु जिल्लामध्ये ला । ख्वपय् भौतिक संरचना अपलं स्यंगुलि तःगु कारणत दः । ख्वपय् दुने थःगु हे पहःया मौलिक प्रविधिं दयकतःगु पुलांगु छे त यक्व दः । सांस्कृतिक सम्पदा व निजी छे दुगुया प्राविधिक कारण यक्वः दः । इलय् हे ल्हवने काने यायगु बानी मरुगु, क्वो छ्यली चां दाड बैगः, कःसि सिमेन्ट ढलान यागुलिं कप भ्यातुयो अपलं छे दुतः । अले मापदण्ड मिलेयाड मदांगु छे, इलय् ब्यलय् ल्हवनेगु स्वयो पर्केगु व वफयगु जक ज्या सांगुलिं अपलं छे भ्वखाचां थुत । भ्वखाचां स्वयो भीसं मिले मजुइक दयकःगु व कमजोर निर्माणं अपलं छे दूगु खाने दः ।



न्हास्वयो छु भाःचा मापदण्ड हिइकगु दः । छे दानिपुं गुम्हासिं लात्यल लाया मापदण्ड त्वःमतसिं दांगु खाने दः । छे थिइकया ख्यः, चुकः त्यलेगुः तः ब्यागु लाय् नेपां व प्यपां दःगु सवारीसाधन चलेयाइबले नगरबासीतयसं सुरक्षित महसुस याड च्वंगु मरु । छाहायके मगाक माथांगु पोल्हा दयकेगुलि अपलं अनियमित जगु खाने दः । थुकियाता म्ह्व याकेता नगरपालिका हगवयो ज्या साड च्वंगु दः ।

न्ह्यसः भ्वखाख्य द्युंक न्ह्यगु छँ दानेगुलि मनुतयके गुलि चेतना वथे चं ?

लिसः २०७२ सालया तः भ्वखाचां स्यंगु ज्ञान लुमांक ख्वप नगरपालिकां नक्सापास सम्बन्धी थथे यायमः धायगु अभिमुखीकरणया ज्या मदिकक याड वयो च्वंगु दः । मापदण्ड मिलेजुइक छे दानेता नगरबासीतय्ता ग्वाक वयो च्वंगु दः । अथेखयानं गुलिं नगरबासीतयसं छे दानिबले थौंया ब्यथा (घः) कन्ह्या बाखं अले कसा जुइबले न्यकाबाखं (दन्त्यकथा) थें याड प्राविधिक (सःस्यूपुं) पुं मतसिं, अमिके सल्लाह मकःसिं नक्सापास मयासिहे छे दड च्वपुं नं खाने दः ।

न्ह्यसः अः नं छँ दानिबले अनियमितता याड च्वंगु खाने दः लाः? दःसा गज-गजगु अनियमितता दःथे ?

लिसः तः भ्वखा ब्वयधुक नेपाल सरकारं नक्सापास यायगु इलय्

न्ह्यसः अनुगमन गुकाथं हज्याड च्वंगु दः ?

लिसः ख्वप नपां वडापतिं वडा निरीक्षकया व्यवस्था याड तःगु दः । वयकपिसं थःथःगु वडाय् अनियमित निर्माण जू मजु स्वयो दी । अले अनियमित जगु खाने दत धःसा नगरपालिकां तुरुन्त मःगु कारबाही याड ।

न्ह्यसः स्वप नगरपालिकां भ्वखाचां पीडित जूपिन्ता छु छु सुविधा बियो च्वंगु दः ?

लिसः भ्वखाचां पीडित मनुतयसं चांकाक छे दांसा नक्सा दस्तुर छतिं हे म्वायक अले सिमन्टीकाक दान धःसा नक्सा दस्तुर पेब्वय् छब्व (२५ प्रतिशत) जक कायो ग्वाहालीयाड वयो च्वंगु दः । २०७४/७५ ख्य घर-जग्गा मूल्यांकन कर पूपिन्ता बच्छी (५० प्रतिशत) छुट बियःगु व्यवस्था यागु दः ।

स्वप नगरया पुलांगु थासय् भीगु मौलिक पहलं छँ दानिपिता अनुदानया गजगु व्यवस्था दः ?

लिसः ख्वप नगरया पुलांगु थासय् नेवः पहलं (परम्परागत शैली) छे दानिपुं नगरबासीतय्ता हःनेया मोहडाय् छयलिगु अपा, सा, व पोल्हाअपाखय् तुक्व मूया ३५ प्रतिशत दां नगरपालिकां अनुदान बियो च्वंगु दः ।

न्ह्यसः थत अनुदानं गुलिति नगरबासीत लाभान्वित जगु खाने दः थें ?

लिसः थुकिं नगरबासीत लाभान्वित जगु खाने दः । जिपुं जनप्रतिनिधित

नगरपालिकाय् वय् धुडानि उगु हे दाय् ११ म्हा मेगु दाय् १३/१४ म्हासिता अनुदान बिय धुंगु दः । अले भीगु हे मौलिक शैली (परम्परागत शैली) छे दांगु ११ म्हा घरधनीपिन्ता ख्वप नगरपालिकां छगू मूज्यायाड दःसिपौ व अनुदानया धेबा बिय धुंकगु खः । मापदण्डकाथं छे दाड निर्माण क्वचःगु दःसिपौ काय् मःगु खा जनतां बांला धायो च्वंगु दः ।

न्हयसः नगर दुने अफ नं गुलिनं पुलांगु छै त ग्यापुक जोखिमहे खाने दःनि । अजगु छैयाता छुयाड व्यतस्थित यायगु योजना दःथै ?

लिसः व्यक्तिगत छेत गुलि दानेधुंकला धायगु ल्याचा अः तक मवनि । फुलांगु अले जोखिमया छेत अजनं त्यं दःनि । व्यक्तिगत कारण व दाजुकिजाया म्हुंयाड नगरपालिकां लाहातय् मछिंनुलिं दानेमःगु छेत बाकी दःनि । सुनं, गनानं अथे धरापे लाड च्वंगु छे दःधक सूचं ब्यूसा नगरपालिकां

धराप व्यवस्थापन यायगु ज्या याड वयो च्वंगु दः ।

न्हयसः दकले लीपा छुं धाय् मःगु दःलाथै ?

लिसः पुर्खा त्वतः तकगु सम्पत्ति न्हूगु पुस्ताता भिंक, बांलाक सुरक्षित काथं लः ल्हायगु नपां न्हूगु पुस्ताता सम्पदा संरक्षणया ज्या स्यनेगु ख्वप नपाया आजु खः । तः भवखायालिपा न्यनेकने याड, हिलमाल स्वयो अभ्क व्यवस्थित काथं हज्याक यंकेगु मतिं २०७६ वैशाख १२, १३ व १४ गते जुइगु “भूकम्प, इञ्जिनियरिङ्ग र विपदपछिको पुनःनिर्माण योजना” विषयखे ख्वप इञ्जिनियरिङ्ग कलेजया ग्वसालय् नेक्वगू अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन जुइगु खा ब्याक च्वडा ।

(स्वप नपाया उपप्रमुख रजनी जोशीजुं नेपालभाषाया “स्वप पौ” या निंति बियो दयगु खँल्हाबल्हाः) कःम्हा - कृतिका प्रजापति



‘पुर्खा दयक तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति’

हादिक धन्यवाद



ऐतिहासिक, धार्मिक व सास्कृतिक महत्वं जःगु लोकहवागु बिस्का जात्रा थुगुसी अपलं नगरबासीत मुड तस्कं लय्तायो हायपुक क्वचाल । च्याचा गुन्हु तक डायकिगु उगु जात्राया इलय् भैलखः सालेगु, ल्योसिं थानेगु व क्वःथयगु जात्रा जक मखु त्वालय् त्वालय् दःपुं द्योया जात्रा, द्योस्वंगं बियगु जात्रा नपां तस्कं लय्तायो हायपुक डायकल ।

लोकहवागु बिस्काजात्रा तःसिकं बांलाक शान्तिपूर्ण व सकलें मिलेजुयो मर्यादित काथं क्वचाय्केता ग्वाहाली याड दयूपं सकल ख्वपया दाजुकिजा तः केहोपुं, सुरक्षा निकाय, सरकारी कार्यालयत स्थानीय टीम, क्लब (पुचः) दाफा-भजन, भैलद्यो जात्रा सहयोग समिति, विद्यालय, कलेज, सकारी संस्थानपां सकल थुगु जात्रानपां स्वापु दःपुं संघ-संस्था तयगु भूमिकाया अपलं च्वछायो सुभाय् देछायो च्वडा । आशायय्, लिपा लिपानं थजगु ग्वाहाली दै ।

स्वप नगरपालिका



स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

अनुसन्धान लेखन व पिथानेगु (प्रकाशन) सम्बन्धी तालिम क्वचाल

२०७५ चैत २८ गते

वागीश्वरी कलेजे हिलमाल चवय्गु अनुसन्धान लेखन व पिथानेगु (प्रकाशन) सम्बन्धी तालिम क्वचाल ।

वागीश्वरी कलेजया ग्वसालय् विश्वविद्यालय अनुदान आयोगया ग्वाहालीखय् जूगु स्वन्हुया तालिम क्वचाल । उगु ज्याभ्वसं स्वप नपाया प्रमुख अले कलेज व्यवस्थापन समितिया नायो सुनिल प्रजापतिजं छुनं नीति व ज्याभ्वः दयकेता अनुसन्धान मदयक मगागु धायोदिसें संविधान दयकबले मेमेगु देशया संघीयता विषय हिलमाल स्वयो दयकगु जुसा थौंया थें डामाडोल स्थिति मवैगु खाँ कडु दिल । तालिम क भ्रपुं सकसिनं सय्क थुइक समाजया भिं जुइगु ज्याखय् छयलेमःगु नपां स्वप नपां स्वपया फुक्क विद्यालयत नमुना याय्गु काथं शिक्षकपिन्ता तालिम वियागु

खाँ नं न्हिथाडु दिल ।

उगु ज्या भ्वसं प्रधानाध्यापक कृष्णाप्रसाद धन्छा सहायक प्रधानाध्यापक ज्ञानसागर प्रजापति, वागीश्वरी अनुसन्धान विभागया कजि प्रा.डा. सिद्धिवीर कर्माचार्य विश्व विद्यालय अनुदान आयोगया प्रतिनिधि कृष्णाहरि प्रजापति, वागीश्वरी कलेजया प्राचार्य धनकुमार श्रेष्ठ, स्रोत व्यक्ति डा. बलराम दुवाल, रामेश्वरी बखुन्छें, बलराम गुभाजु, चन्द्रप्रसाद ढकाल पिसनं थःगु नुगः खाँ प्वंक दय्गु खः ।

मू पाहाँ प्रजापतिजं सहभागी व ग्वाहालीमि पिन्ता दसिपौ लः ल्हाडु दय्गु खः ।

अथेहे स्वपिङ्ग इङ्गलिश स्कूलया दीक्षान्त समारोहसं प्रमुख प्रजापतिजं मू पाहाँ जूयो दय्गु खः ।

न्हूगु शैक्षिक सत्र नपां स्थानीय पाठ्यक्रम अभिमुखीकरणया ज्याभ्वः

२०७५ चैत २८ गते

स्वप नगरपालिकाया ग्वसालय् न्हूगु शैक्षिक सत्र व स्थानीय पाठ्यक्रमया अभिमुखीकरण ज्याभ्वसं मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो नारायणमान बिजुक्छेंजं आर्थिक रुपं स्वतन्त्र मजुगु देश राजनीतिकरुपं नं स्वतन्त्र मजुइगु खाँ व्याक दिल । शासक दलत भारतया इशाराय् न्ह्याडु च्वंगु खाँय कुंखिडु दिल । वयकलं मास्टरपिस विद्यार्थी पिन्ता भूगोल-इतिहासनपां स्थानीय बाजा, कला-संस्कृति, नाचगान, कासा (खेलकुद) खय् बः बियो व्यापक दृष्टिकोण विकास याय्मःगु खाँ कडु दिल । विद्यार्थीपिन्ता नपां राष्ट्रिय-अन्तर राष्ट्रिय राजनीति विषयले अन्तरक्रिया, खँल्लाबल्हा याक विद्यार्थीपिनिगु सैद्धान्तिकस्तर च्छाइगु काथं ब्वंकेमःगु सल्लाह बियोदिल ।

नेमकिपाया छ्याञ्जे, संघीय सांसद प्रेम सुवालजं नेपःया शिक्षा ऐनया चर्चायासे देशे सन्तुलित विकास याय्ता शिक्षा मदय्क मगागु नपां नैतिक व वैज्ञानिक अवसर वियमःगु

खाँ कडु दिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय सदस्य स्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजं सार्वजनिक विद्यालय व कलेजया सरकारं (राज्यं) प्राथमिकता बियो संरक्षण याःसा निजी कलेज आकर्षण मदैगु खाँ कडु दिल । स्वप नपां सञ्चालन याडु तःगु कलेजं देशादेछीया विद्यार्थीपिन्ता शिक्षा बियो योग्य नागरिक दयकागु खाँ कडु दिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशीजं स्थानीय पाठ्यक्रमं भीगु संस्कृति थुइकेता ग्वाहाली याइगु नपां व्यवहारिकं शिक्षा बियमःगुलिं बः बियो दिल ।

ज्याभ्वःसं स्वप नगरपालिकाया प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी, नगरशिक्षा शाखा प्रमुख कृष्णाप्रसाद कर्माचार्य, शिक्षाविद् सिद्धिवीर शाक्य, वडाध्यक्ष (७) उकेश कवांजं नं नुगःखाँ प्वंक दिल । प्रमुख अतिथि बिजुक्छेंजं तालिमया सहजकर्ता पिन्ता कदरपत्र व सांसद सुवालं तालिमे सहभागी शिक्षक-शिक्षिकापिन्ता दसिपौ लः ल्हाडु दिल ।

किपा चवःज्या (चित्रकला) बवःज्या जुल

२०७५ चैत २९ गते

खवपय् शनिबारखुनुं (स्थलगत) चवडागु थासय् हे च्वंगु किपा बवःज्याया उलेज्या खवप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति व नेम्हासिं पानसय् मताच्याक उलेज्या याड दिल । मूपाहाँ प्रमुख प्रजापतिजं भाषास्वयो न्हपा हे किपा चवयो मेपिन्ता ध्वाथुइकेगु शैली विकास जूगु खाँ



काड दिसे अभ्यासंजक किपा भन बांलाइगुलिं निरन्तरता वियमःगु अले किपा चवैपिसं भनीगु थाय्या सांस्कृतिक सम्पदाया म्हासिइका पिज्वइगु काथं च्वयमःगु खाँ कड दिल । उगु ज्याभ्वःसं कलाकारपुं राजेन्द्र याकामी, रमेश प्रधान, व विवेकमान सिं प्रधान पिसं नं थःगु नुगः खाँ प्वंक दय्गु खः ।

खवप नपा या भिन्तुना देछाय्गु ज्याजुल ।

२०७५ चैत २९ गते

नेपाल नगरपालिका कर्मचारी एशोसियसन खवप नगरपालिका समितिया ग्वसालय न्हु दै २०७६ व विस्का जात्राया लसताय खवप नपा प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मूं पाहाँलय् भिन्तुना देशय्गु (शुभकामना) ज्या भ्वः क्वचाल । उगु ज्याभल्वसं प्रमुख प्रजापतिजं खवपया कला

अः सकारात्मक प्रचार जुगु, कर्मचारीपिसं देवा दीगो विकासया नितिं ज्या सानेमःगु छुनं समस्या वसा काचाक्क निर्णय मयासिं छलफल याड यासा बांलाइ । जनताया मिखा डुरविनथिं जुइगुलिं भी दैनिक जीवने अनुशासित व मर्यादित जुयमःगु खाँय् सचेत याड दिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशीजं कर्मचारी व जनप्रतिनिधिजं लाहायास्वाड हज्याड (उदाहरणीय) डालकाय् लाइकगु ज्या जुइगु खाँ कड दिल । खवप नपाया सफाय (सुचुकुचु) शिक्षा, स्वास्थ्य सम्पदा ल्हवनेगु ज्या मेमेगु नपा नय्सं स्वः वयो च्वंगुलिं उत्साहित जुयागु खाँ कड दिल ।

उगु ज्या भ्वःसं कर्मचारी एशोसियसनया नायो गौतम लासिवाया नायोलय जूगु खः । कर्मचारी एशोसियसनं विकःगु २०७६ सालया भित्रेपात्तो प्रमुख -उपप्रमुख पिसं नपां सार्वजनिकीकरण यागुलिं प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी, वडाध्यक्षपुं रवीरन्द्र ज्याख्व (९) हरिराम सुवाल(६) प्रशासकीय अधिकृत



संस्कृतिं खवपता संसार म्हास्युगुलिं थुकिता म्वाक तयता कर्मचारी पिसं भाला कुबियमःगु खाँकड दिल । १९ दाहाँ खवप उ.मा.वि.निस्वाड शैक्षिक अभियान न्ह्याकागु ज्याया

अम्बिका धौभडेल, दिलकृष्ण माक राजेश दिस्ती, काशिलाला प्रजापति व विकास प्रजापति पिसं (शुभकामना) भिन्तुना दे छःगु खः ।



२०७६ वैशाख २ गते

आइतबार बःन्ही तःसिक व वगुलिं खोंहे (हनुमन्ते) खुसी व वयो राममन्दिर छिक्तःगु प्यंगः मोटरयाता प्रहरी व स्थानीय जनताया ग्वाहाली सुरक्षित थासय् तला अथेहे वडा नं. ७ या गय्भिंछो वानेथाय् दय्क च्वंगु ताँय् छुं मति नोक्सान जुल । डोजर खुसीया धः मेदखे ध्वयो ताँयाता क्षति जुइगुलिं जोगेयागु खः ।

वागीश्वरी मा.वि/कलेजे प्रदेश नं. ३ या सामाजिक विकास मन्त्री भाल



२०७६ वैशाख २ गते

ख्वप, २०७६ वैशाख २ गते च्याम्हासिहे च्वंगु वागीश्वरी मा.वि/कलेजे प्रदेश ३ या सामाजिक विकासमन्त्री युवराज दुलाल नयाँ प्रदेशसभा सदस्य प्रतिभा श्रेष्ठ भायो अवलोक याड कलेज व्यवस्थापन समितिया नायो अले ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिनपां कलेजया स्थितिबारे खँल्लाबल्हा याड दिल । उगु भवलय वयकं तुमचो, चोखा, दुगुरे आवास योजना १ रोपनी ७ आना जग्गा न्याडगुली भवन दय्केता प्रदेश सरकार पाखं उचित सहयोगया अपेक्षा याड दिल ।

कलेया थीथी थाय् व अवस्थाया अवलोकन लिपा वयकपिसं आगन्तुक पुस्तिकाय्- प्यहास्वयो अपः मचचात व्वनिगु थुगु व्वनेकुथिया विकास नपां प्रदेश सरकार थपनिगु साथ दैगु बिचः च्वयो दिल ।

मा.वि. व्यवस्थापन नायो रबिन्द्र ज्याख्व, प्राचार्य के.पी. धन्डाजू स्वम्छु व खाडा क्वखाय्क लसकुस नपां मतनाया चिं कलेज पिथांगु थी थी सफू स्मरिकानं लः ल्हागु खः ।

बिद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष पिनिगु दश्वी अभीमुखीकरण

२०७६ बैशाख ३ गते

अधिकृत यामलाल अधिकारी, नगर शिक्षा समितिया प्रमुख कृष्णाप्रसाद कर्माचार्यजुनं नुवाड द्यूगु खः ।

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय शिक्षा ऐन २०७४

काथं नगरे दुनेया सामुदायिक एवम् संस्थागत विद्यालयया बिद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष पिनिगु दश्वी अभीमुखीकरण जूगु ज्या इवसं नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं २१ औं शताब्दीया लागिं योग्यपुं विद्यार्थित तयार याय्ता कला संस्कृति, भूगोल, इतिहास, सम्पदा कासा थीथी क्षेत्रया ज्ञान बियमःगु खाँ काड दिल ।

उगु ज्या इवसं वडाध्यक्षपुं उकेश कवां (७), रबिन्द्र ज्याख्व (९), प्रशासकीय



विश्व सम्पदा दिवस हान

२०७६ वैशाख ५ गते

ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय मू पाहाँ नेमकिपाया छ्याञ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवालज्या उपस्थितिख्य जूगु विश्व सम्पदा दिवसे वयक प्राचीन स्मारक ऐन काथं सच्छिदा पुलांगु छुं नं भौतिकवस्तु देशया सम्पदा जुडगु व उकिया संरक्षण अन्धविश्वासया लिधंसाय् मखुसैं विज्ञान सम्मत जुयमः धायोदिल । सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण याय्फःसा आन्तरिक व बाह्य पर्यटकत आकर्षित जुडगुलिं 'द पिसअवार्ड अफ द युनेस्को इन एसिया एण्ड प्यासिफिक व ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेशनल पाखें 'सदाचारको टापु' नामं सिरपा बियोतःगु विश्वसम्पदाय् सूचीकृत ख्वपदेयाता सम्पदा संरक्षण व सुचुकुचुख्य ध्यान तयो तुं च्वनेमः धायो दिल ।

ज्याभ्रवःया सभानायो नपां ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं सम्पदा संरक्षणे संघ सरकारं मःगु बजेट मब्युगु नपां दक्षजनशक्ति, सिं, अपाः निर्माण सामग्री मरुगुलिं चुनौती सामना याय्मःगु खाँकड दिल ।

ख्वप नपाया उपप्रमुख रजनी जोशीजुं 'भक्तपुर

नगरपालिकाया भौतिक र अभौतिक सम्पदाको पुनःजीवन विषयख्य न्वचुबिसे सांस्कृतिक सम्पदा संरक्षण याड न्हूगु पुस्ताता लः ल्हाय मःगु खाँ काड दिल ।

उगु ज्या भ्रवःसं इतिहासविद प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन श्रेष्ठजुं ख्वपनपाया ज्याया सराहना याड दिलसा , सहायक प्रजिअ डिलिप लामिछाने, सम्पदा शाखा प्रमुख र ामगोविन्द श्रेष्ठ, वडाध्यक्ष (९) रबिन्द्र ज्याख्व नं नुवाड द्यूगु खः । ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजया विद्यार्थी आ. रबिता शिल्पकारं जेलाँ पुखुचाया स्थलगत प्रतिवेदन पेश यागु प्राचार्य सुजन माकं प्रमुख प्रजापतियाता लःल्हाड दिल । उगु दिंया लसताय् लाय्कुली सांस्कृतिक सम्पदाया किपा ब्वःज्यानं जूगुखः ।

अथेहे ख्वप नपाया प्रमुखजुं प्रदेश नं. ३ खानेपानी डिभिजन कार्यालयया प्रमुख हरिदत्त पौडेलनपां ख्वपया त्वनेगु नाःया अवस्था व धः व्यवस्थापनया खाँल्हाड दिल । उगु नपालायगु ज्या भ्रवःख्य वडाध्यक्षपुं उकेश कवां (७) महेन्द्र खायमली (८) उपस्थिति दः ।

ख्वपनपा ९ वडा जेलाँ च्वंगु भट्टाप्व फलचा उलेज्या जुल

२०७६ वैशाख ७ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजं ख्वपनपा ९ वडा जेलाँ च्वंगु भट्टाप्व: फलचा उलेज्या याड् दिल । २०७२ सालया तःभवखाचा थुगु उगु फलचा ल्हवनेधुंक ल्याचा



प्रस्तुत यात । अनाहे न्हपा मला (सार्वजनिक शौचालय) जुयो च्वंथाय् उगु थाय्या फोहोर हटेयाड्, थाय् चिड्क न्हुगु साफुकुथिया भवन (शिलान्यास) निस्वानेगु ज्याभ्वःसं प्रमुख प्रजापतिजं भवखाचां स्यंकगु सम्पदात ल्हवनेगु, कम शुल्कं सर्वसाधारणया मचातयता नं शिक्षा बियो समाजयाताहे बुद्धिजीवीकरण याय्गु, न्हुगु पुस्ताता २१ औं शताब्दीया चुनौती नपां ल्वायफःपुं द्यकेगु मतिं ख्वपनपां शिक्षा खय् बःबियो च्वंगु, ख्वप अस्पताल निर्माण व जनतातय्गु स्वास्थ्य जानकारी व ल्वयया जानकारीकाय्ता स्वास्थ्य शिविर तयो च्वडागु खॉब्याकदिल ।

उगु ज्याभ्वसं वडाध्यक्ष महेन्द्र खायमली, उपभोक्ता समितिया उपाध्यक्ष राम प्रजापति, अध्यक्ष रत्नभक्त प्रजापति समाजसुधार मा.वि. प्र.अ. दक्षीनारायण दुवाल, उपभोक्ता समितिया सदस्य सत्य प्रसाद प्रजापति पिसं थःगु नुगः खॉ प्वंकदय्गु खः ।

लोकंहवागु बिस्का जात्राया समीक्षा

२०७६ वैशाख ९ गते

लोकंहवागु बिस्का जात्राया समीक्षा नपां सुभाय् देछाय्गु ज्याइवसं नगरप्रमुख सुनिल प्रजापतिजं ख्वपया जात्रा तस्कं लोकंहवागु जात्रा जूगुलिं थुगु जात्राखय् प्रत्यक्ष (खानेदय्क व अप्रत्यक्ष (खानेमदय्क) ग्वाहालीयापुं सकसितां सुभाय देछासं छुं छुं मचः मगागु व याय्मफःगु ज्या लिपाया नितिं लापु जूगुखा कड् दिल । अथेहे उपप्रमुख रजनी जोशीजुं खः द्यकेगुलि अझ व्यवस्थित यासे साँस्कृतिक पक्षतानं. ध्यान तयमः धायोदिल ।

अथेहे ख्वपया प्रजिअ नारायणप्रसाद भट्ट, एस.पि. हिमालयकुमार श्रेष्ठ, वडाध्यक्षपुं कुमार चवाल (४), प्रेमगोपाल कर्माचार्य (५), गुठीसंस्थानया प्रमुख हरि प्रसाद सुवेदी, उद्योग वाणिज्य

संघया रामप्रसाद प्रजापति, भैरबनाथ जात्रा समितिया नायो न्हुच्छेराम भेले, दूरसंचार कार्यालय प्रमुख बीरेन्द्ररत्न शाक्य



व शिवनारायणजु पिसं थःगु नुगःखॉ प्वंक द्यूगु खः ।

स्वन्हुया “भूकम्प इञ्जिनियरिङ्ग र विपद पछिको पुनःनिर्माण योजना”या नेक्वगू अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन बैशाख १२ निसैं न्ह्यात



२०७६ बैशाख १२ गते

ख्वप इञ्जिनियरिङ्ग व ख्वप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्गया ग्वसालय् जूगु उगू अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनया मूपाहाँ नेमकिपाया नायो नारायणमान बिजुकछें (रोहित)जुं पानसय् मता च्याक उलेज्या याड दिल् । वयकलं उगु ज्याइवसं सम्मेलनं प्याहाँ वगु निचोड संघीय सरकार, प्रादेशिक व स्थानीय तहयाता कानेमःगु सल्लाह ब्यूसैं भीगु दे भवखाय्ब्वइगु भूकम्पीय क्षेत्र जूगुलिं भूकम्पीय जोखमं गथे कमयाय्गु धाय्गु विषयले सम्मेलने देशी-विदेशी विज्ञानपां छलफल याय्मःगु खाँ कड दिल् । भवन आचारसंहिता काथं छँ मदय्कगुलि भवखाचां पलं क्षति यागुलिं अनिसैं थुखेपाखेनं. ध्यान बिय्मःगु सल्लाह बियो दिल् ।

ज्याइवसं नेमकिपाया छ्याञ्जे संघीय सांसद प्रेम सुवालजुं भवखाचां स्यंकिगु म्हवयाय्ता देशे संतुलित विकास याय्मःगु, पुनःनिर्माणया जिम्मा स्थानीय निकायता वियमःगु, स्वनिगले करोडौं मनु तयो गल्तीयागु, अले सार्वजनिक जग्गात त्यल,

थःगु नामय् तय्केता सरकारे च्वंपुं मनु हे लगेजुगुखाँ कुंखिड दिल् ।

अथेहे ज्याइवया सभानायो ख्वप इञ्जिनियरिङ्ग कलेज सञ्चालक समितिया नायो एवं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं २०७२ सालया तःभवखाचां ख्वपय् अपलं सम्पदा, छँत क्षतिजुगु खाँ कड दीसे भूकम्पपीडित पिन्ता ख्वप नपां याड वयोच्वंगु ग्वाहाली काड दिल् ।

नेमकिपा प्रदेश ३ या सांसदपुं सुरेन्द्रराज गोसाईजुं थःगु सम्पदा थमनं ल्हवनेमःगु सृजना सैजुं सरकारं प्यदा दयानं. भवखाचां पीडित पिन्ता ग्वाहाली याय् मफुगुलि कुंखिड दिल् ।

उपप्रमुख रजनी जोशीजुं सम्पदा पुनःनिर्माणया चुनौती कड दिल् ।

उगु ज्याइवसं इञ्जिनियरिड अध्ययन संस्थानया डीन रामचन्द्र सापकोटा, नेपाल इञ्जिनियरिड परिषद्या नायो डिल्लीरमन निरौला, प्रजिअ नारायणप्रसाद भट्ट, प्रहरी उपरि क्षक हिमालयकुमार श्रेष्ठ व प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारीजु पिसं नं. थःगु तुगःखाँ प्वंक द्यूगु खः ।

